

načelnika. Ona naredba je bila toraj zahvala za dovolitev onega sekcijškega načelnika. In vendar so izrekom Slovenci in Hrvatje podpora države na jugu zoper laško iridento, to mi bo gotovo rad podtrdil tudi gosp. ministerski predsednik.

Dalje izrekel je Lueger, da je on in da so Dunajčani v obče prijatelji vseh narodov, ter hočejo živeti v miru z njimi. Kako ščujejo dalje poluradni listi zoper konfesijonalno šolo, kako skrbno objavljajo vsako še tako slabo priredjeno demonstracijo zoper njo, ne pa le ene za njo, akoravno jih je znanih na tisoče in tisoče. Govornik pravi, da ne vidi v konfesijonalni šoli nikakoršne nevarnosti za omiko. Ta izrek povzročil je zopet velik halihalo med levičarji, katerim je še nadalje na ta način izpraševal vest.

Ko je Weitlof odgovarjal Lueger-ju in ga skušal usmrtiti v javnem mnenju dunajskem, približal se je tudi tje na skrajno levico dr. Gregr, ter je, ne da bi bil pred poslušal Luegerja, temu začel pretiti s pestjo rekoč: to je sramota za vas, da se imenujete demokrata, pa niste nasprotnik konfesijonalne šole. Levičarji kričali so neprenehoma: bravo Gregr, bravo Gregr! ta revež pa je s tako pohvalo omamljen, vedno pretil edinemu nepristranskemu zastopniku dunajskega mesta, edinemu, ki prav po srcu velikanske večine Dunajčanov hočejo mir imeti z vsemi drugimi avstrijskimi narodi, in „veliki narodnjak česki“ Gregr, gre s tem slavit najhujšega nasprotnika Čehov in Slovencev Weitlof-a, ki nam vsem v nemškem Schulvereinu večjo škodo prizadeva, kakor jo kdorkoli more popraviti. To slepo strastno ravnanje Gregrjevo vzbudilo je tudi hudo splošno nevoljo na vsi desnici, in mislimo da temu nasproti tudi mladočeški krogi ne morejo ostati gluhi, kakor niso gluhi drugi tukajšnji mladočeški tovariši.

Tržaška laha Luzatto in Burgstaller čutila sta se v pohvali Slovencev in Hrvatov nasproti „laški iridenti“, katero je izrekel Lueger, tudi žaljena in sta ugovarjala. Čudno je to, da se oglašata ta dva laha, kadar se obsoja laška iridenta, vendar se menda ne prištevatata sama k nji!

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — V ponedeljek pričakal je naš cesar cesarico in kraljico Angleško v Innsbrucku, ko je z Laškega potovala na Nemško k svojemu zetu, bolnemu nemškemu cesarju. — Naš cesar pozdravil je angleško kraljico na avstrijskih tleh, potem sta kosila v za to okinčani dvorani kolodvora in pri odhodu sta se zopet srčno poslovila. Sprejem bil je brez vsega političnega pomena zgolj izraz dvorljivosti med visokima vladarjema. Včeraj vrnil se je cesar zopet nazaj na Dunaj.

Med tem je v dunajski zbornici poslancev precej hudo vršelo, ne sicer zavolj državnega proračuna, ker je primeroma neugoden, toda povodom nekaterih

našim notranjim razmeram zelo sovražnih člankov v ogerskih uradnih in poluradnih listih.

Levičarje zasledili so one ogerske članke, ker jih je naše oblastvo zaplenilo, potem je pri ministerstvu notranjih zadev dr. Sturm poprijel besedo, je po Taaffeju udrihal z navadno brezozirnostjo moža, ki misli, da bi v drugem ministerstvu sam dobil kakov posel, ter se je pri tem sklicaval na obsodbe ogerskih listov rekoč, sedaj mora že mera biti polna, ako že celo ogerska vlada ne more več prikrivati prepričanja, da so naše tostranske notranje razmere za državo pogubne.

Vse to je grofa Taaffe-ja hudo zbadlo, kri mu je zavrela in namesto, da bi bil prav hladno zavrnil ves ta napad, odgovoril je zelo odločno in glasno priznajoč na eni strani zgodovinski razvoj in posebne pravice naših kraljestev in dežel, ter naglašal, da se v naše notranje zadeve nima nihče utikati, bodi si inostranstvo on stran Litave, ali pa še dalje.

Pri tem skušal je zopet Rus udrihati po ministerskem predsedniku zato, ker je Ogersko imenoval „inostranstvo“, in ko se je Taaffe hotel nekaj popravljati, pa ne ravno srečno, ker je bil razburjen, nastal je še večji vriš med večnimi ministerskimi kandidati na levici. Še le polagoma, ko so prišle manj pomenljive stvari na razgovor, pomirila se je zbornica.

V ponedeljek pričela in dognala se je razprava o poglavji „Centrale“ notranjega ministerstva. Knotz bil je vpisan kot prvi, čeh Herold kot drugi govornik in pričakoval je marsikdo, izrekoma poslušalstvo, ki je došlo v izredno obilnem številu, da bode to Knotzov dan, z velikim vrišom in z izgredi. Pa vsega tega ni bilo. Knotz je sicer kričal obilno uro, je zopet hrustal c. kr. namestnika Češke, to da, ni ga bilo več v zbornici ne poslanca, ne vladinega zastopnika, ne poslušalca ki bi se bil zmenil ne odobravaje ne zavračevaje krik Knotzov; ko je končal ni se ganila roka za ploskanje in ne ustnica za „dobroklic“. Tako je Knotz ponavljal vsako besedo in vsak stavek iz svojih prejšnjih govorov, da, še celo njegovim ožjim pristašem, ni bilo moč mu donesti tudi malega duševnega krepčila.

Knotzu odgovarjal je Mladočeh Herold, ki sicer ni imel hvaležnega gradiva, ki je pa vendar s dokazi zavračal trditev njegovo, da c. kr. namestnik nikakor ne podpira Čehov. Oblika obeh govorov v stavkih, v glasu, v naglaševanju in v vrstenji stavkov, pa si je tako zelo podobna, da človek, ki govornika ne gleda, ampak samo poslušča, ne more uganiti, prihajajo li besede iz ust Knotz-ovih ali Herold-ovih. Ko je za tema govornikoma poprijel besedo poslanec Tausche, ter začel razkladati napačnosti postave zoper živinske nalezljive bolezni se v zanimanji zbornice ni spremenilo prav nič, in minister Taaffe je tako povsem mogel prezirati puhli krik Knotzov, da še besede ni poprijel, temveč je naročil sekcijškemu načelniku baron Erb-u, da je obširno razložil sedanjo postavodajstvo in pa vrednost naredb glede živinskih bolezni.

Za vladnim zastopnikom govoril je še Kronawetter, potem je bil sprejet konec razprave in govoril je kot glavni govornik šleski poslanec, duhovnik poljskega rodu, Swježi, ter je tožil, koliko škodo prizadeva tamošnjemu poljskemu in češkemu prebivalstvu izključno nemško uradovanje, kar to dela neobhodno ona vrsta zakotnih pisarjev, ki imajo navadno naslov občinskih tajnikov. K stvarnem popravku oglašila sta se za tem govornikom, Prade in Türk, ki sta pa mesto popravka, imela dolge govore. Izjemoma ohrabil se je takratni predsednik Chlumecky, poklicati govornika k stvari.

Za dneve 13. in 14. prihodnjega meseca maja napovedavajo se tukaj velike slovesnosti. Dne 13. bode slovesno odkritje spominka Marije Terezije pred cesarskim dvorom, med dvornima muzejema. Te slovesnosti udeleži se ves dvor, domače in ogersko dostojanstvo in tudi državni poslanci, zvečer bode sijajna predstava v dvornem gledališči.

Dne 14. pa bode slovesno otvorjenje jubilejske obrtnijske razstave v rotondi v Praterji.

Nemška. — Minule dni viselo je že večkrat življenje bolnega cesarja na niti in še ponedeljek večer poročal je jeden dunajskih listov, da zdravniki prisojajo le še 3—5 dni življenja, ako ga še pred ne zaduši nagloma.

Prihod angleške kraljice v Berolin in njeno stanovanje v gradu Šarlotenburg, tolmači se sploh le v tem smislu, da hoče stara kraljica svojega cesarskega zeta še enkrat videti pred njegovo smrtjo. Politični pomen se njenemu prihodu ne pripisuje in izrekoma o možitvi princesinje Viktorije s princem Battembergskim, ne govori sedaj nihče več. V prvi vrsti javnega razgovora stoji pred vsem bližnja smrtna nevarnost cesarjeva in stem je, kakor vse kaže, za vselej prestana tako imenovana kanclarska kriza. Sedaj vsaj nihče ne dvomi, da bode prihodnji nemški cesar vladal po vsem v duhu Bismarkovem, ali pa ta duh popelje k miru ali k vojski tega pa sedaj še ne ve nihče.

Trdi se, da se bode v kratkem grof Herbert Bismark, t. j. prihodnje dni že, imenovan za državnega ministra.

„Nat. Ztg.“ pripoveduje, da je pokojni cesar zapustil 24 milijonov mark premoženja, od teh je podedovala cesarica vdova 3 milijone, vsak otrok po jeden milijon, vrh tega princ Heinrich zanj kupljeno grajščino. Rodbinskemu zakladu odločenih je 12 milijonov.

Eden, že leta 1860. prihranjen milijon, razdelil je cesar posebej deloma med sedanjega cesarja in njegovo sestro veliko vojvodico Badensko.

Francosko. — Boulanger pouzročil je po vsi francoski veliko gibanje, katero se sedaj najživahnejše prikazuje v Parizu. Boulanger ima mnogo pristašev, kateri vsako priliko porabijo kričati: „Živijo Boulanger!“ Pristaši sedanje vlade in k tem spada dijaški ali tako ime-

novani „latinski“ del Pariza, dalje mestni zastop Pariški, pa se temu početju ustavljajo in kričijo: „Proč z Boulanger-jem!“ Minulo nedeljo sprijele so se že te nasprotne si stranke, policija jih je morala razganjati, pa kar je bilo čudno, skoraj neverjetno, je to, da je policija odganjala pristaše vladne in branila pristaše Boulanger-jeve. Mestni zastop sprejel pa je sklep, v katerem obeta vladi vso podporo zoper pogubno početje stranke Boulanger-jeve ter je izrekel, da se bode, ako treba postavil ljudstvu na čelo v rešitev prostosti in republike.

V zbornici pritožil se je poslanec Martinprey, zakaj se je vodstvo vojnega ministerstva izročilo nevojaku Freycinet-u. Ministerski predsednik Floquet rekel je, da je pripravljen na to karanje odgovoriti takoj ter je potem izrekel, da je v resnici revolucionarno, ako se je general vojne vtikal v politične stvari, to pa, da nevojak vodi gospodarstvo vojnega ministerstva, ni nič novega, ker je bilo v prvi republiki mnogo nevojakov, izvrstnih vojaških ministrov. Tudi se je oglašil vojni minister Freycinet sam, rekoč, da je po porazu cesarstva z Gambetom skupaj on osnoval narodno brambo, ter da bode dejansko dokazal, da je na svojem mestu, akoravno se je pritisku in prigovarjanju prijateljev vdal, da je sprejel to ministerstvo. Zbornica pritrdila je temu odgovoru z 377 glasovi, zoper 175 glasov.

Srbska. V skupčini se zopet hudo meša, sprejela se je občinska postava, katera preglavice dela vladi in kralju, tudi se trdi, da sklenjeno povikšanje carine žali trgovinsko pogodbo Srbsko-Avstrijsko. Iz vseh teh dogodb nastala je vtemeljena govorica, da je tako imenovana „radikalna“ stranka na koncu svojega gospodarstva in da nastopi zopet liberalna Garašaninova, Avstrijski prijazna stranka.

Najnovejše vesti.

Z Dunaja. — V včerajšni seji državnega zbora govorili so pri naslovu 2. „državna policija“ zelo obširno zoper ravnanje policije nasproti delavcem; na to odgovarjal je obširno policijski predsednik baron Kraus, dalje še Türk, Kronawetter in Pernerstorfer. K naslovu 3. „državni zakonik“ govoril je dr. Sturm, potem je bila seja sklenjena. — Levičarji so vsi, razun Coroninjevcev, glasovali proti točki budgeta. — Poslanec Pfeifer ni prišel včeraj k besedi.

Prvo branje Lichtenstein-ovega predloga je zopet odloženo in se ne bode vršilo med državnim proračunom.

Žitna cena

v Ljubljani 18. aprila 1888.

Hektoliter: pšenice domače 7 gold. 17 kr. — banaške 8 gold. — kr. — turšice 5 gold. 80 kr. — soršice gold. 6 40 kr. — rži 5 gold. 50 kr. — ječmena 4 gold. 20 kr. — ovsa 4 gold. — kr. — ajde 5 gold. 60 kr. — ovsa 2 gold 44 kr. — Krompir 2 gold. 41 kr. 100 kilogramov.